

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ МУЗИКИ

Музика Срібного віку

Освітній ступінь	Магістр	Магістр	Курс	1
Спеціальність	034 Культурологія	034 Культурологія	Семестр	1
Освітньо-наукова програма	Музична культурологія	Музичне мистецтво		
Статус	Вибіркова		ECTS	3
			Годин	90
			Лекції	14
			Семінари	14
			Самостійна робота	62
Семестровий контроль	Залік			

Інформація про викладача

ПІБ	Редя Валентина Яківна, доктор мистецтвознавства, професор
Профіль викладача	https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=ru&user=mXQjw18AAAAJ
e-mail	redya.valentina@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Навчальну програму курсу «Музика Срібного віку» складено з урахуванням новітніх досягнень європейської гуманітарної науки. Музичний простір сьогодення не має часових та географічних обмежень, які протягом попередніх століть спрямовували інтереси слухачів та виконавців виключно до «сучасних» для кожної епохи музичних артефактів. Як і дисципліна «Історія світової музики», курс «Музика Срібного віку» сприяє розвитку у студентів художньо-історичного мислення, широкого гуманітарного підходу до предмету вивчення, розуміння видової специфіки музичного мистецтва та його місця в загальному художньо-історичному процесі.

Знання, набуті завдяки курсу «Музика Срібного віку», не лише розширюють фаховий кругозір майбутніх музикантів-професіоналів, але й допомагають краще усвідомити закони та особливості розвитку вітчизняної музичної культури, яка упродовж століть перебувала в єдиному культурно-інформаційному просторі з російською. Саме українські впливи нерідко ставали важливими чинниками формування нових явищ російської музичної культури.

Мета курсу «Музика Срібного віку» – розкрити історичну детермінованість

принципів музичного мислення у російській культурі кінця XIX – початку XX ст., виявити їх єдність з визначальними настановами художнього мислення у суміжних видах мистецтва, створити цілісну картину векторів світового музично-історичного процесу на межі XIX–XX ст.

Основні завдання курсу «Музика Срібного віку») визначені необхідністю сформувати у студентів наступні **спеціальні компетентності**:

- розуміння закономірностей історичного розвитку музичної культури;
- вміння сформулювати чітке уявлення щодо процесів історичного розвитку вітчизняної музичної культури, у складному діалектичному зв'язку із загальними тенденціями соціально-культурного розвитку;
- застосування стильового підходу до аналізу музично-історичного процесу;
- вміння виявляти та пов'язувати між собою різні типи контекстів навколо обраного об'єктом уваги музичного артефакта;
- здатність поєднувати конкретні факти (знання умов життя та діяльності представників музичної культури) та узагальнювати їх історичне значення;
- стійкі навички самостійної роботи з науковою музикознавчою літературою як засобом формування власного професійного ставлення до музично-історичних явищ.

Як результат вивчення курсу «Музика Срібного віку» студенти мають **знати**:

- хронологічні межі, світоглядні витоки та значення феномену Срібного віку;
- історичну обумовленість та причини зміни принципів музичного мислення на межі XIX–XX ст.;
- закономірності формування та розвитку музичних жанрів професійної традиції в епоху «російського духовного ренесансу»;
- фундаментальні творчі настанови представників композиторських шкіл у їхній єдності з визначальними настановами художнього мислення у суміжних видах мистецтва Срібного віку;
- наявність спільного культурного простору і загальних умов творчої діяльності представників російської та української музичної культури цього періоду;
- принципи аналізу та інтерпретації творів музичного мистецтва Срібного віку.

На основі засвоєння теоретичних положень курсу студенти мають **міти**:

- визначити роль і значення мистецтва Срібного віку в системі світової художньої культури;
- охарактеризувати особливості стилю того чи іншого композитора в контексті стильових показників епохи або художнього напрямку;
- дати історичну довідку стосовно певної художньої події або мистецького явища;
- аналізувати й інтерпретувати музичний твір в історико-стильовому контексті Срібного віку;
- застосовувати набуті знання та вміння у власній професійній діяльності.

Структура курсу. Дисципліна «Музика Срібного віку» будується на засадах академічної освіти, але за умов відсутності спеціального навчального посібника спирається переважно на лекційний курс та наявні публікації за відповідною тематикою, атакож засвоюється на практичних заняттях (семінари, дискусії, реферативні виступи, презентації та їх обговорення, тощо). З метою перевірки знань передбачено проведення модульних контрольних робіт, письмових та усних бліц-опитувань, музичних «вікторин», інші форми контролю.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Zoom, Вайбер-група.

Перелік тем

Змістовий модуль 1. Феномен Срібного віку російської культури

Тема 1. Художня культура Срібного віку: загальна панорама.

Семінар. «Російські сезони» С. Дягілева в контексті культури Срібного віку.

Тема 2. Музика в культурній композиції Срібного віку.

Семінар. Музично-поетичний театр О. Вертинського.

Змістовий модуль 2. Інтегративні процеси в музичному мистецтві Срібного віку

Тема 3. Діалог мистецтв як фактор оновлення жанрово-стильових параметрів музики.

Семінар. К. Бальмонт і музика Срібного віку.

Тема 4. Діалог культур у діахронному та синхронному вимірах.

Семінар. «Рух до правитоків» у російському мистецтві початку ХХ століття.

Змістовий модуль 3. Стильові шукання в музиці Срібного віку

Тема 5. Оновлення стильових основ російської музики.

Семінар. Стиль модерн у російській музиці Срібної доби.

Тема 6. Ренесанс духовної православної традиції: «нова московська школа».

Семінар. Ренесанс духовної музики у творчості композиторів «нового напрямку».

Тема 7. Ранній російський музичний авангард у культурному просторі Срібного віку.

Семінар. Музичний футуризм та його персонажі. Українсько-російське коріння раннього музичного авангарду.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, презентація, дискусія

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну Вайбер-групу.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у семінарських заняттях, обговореннях тощо	10
2.	Реферат за обраною тематикою	10
3.	Підготовка презентації за обраною тематикою	10
4.	Відвідування лекцій	10
5.	Модульні контрольні роботи (2)	20
6.	Підсумкова контрольна робота	10

7.	Залік	30
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Високий (творчий) рівень компетентності. Оцінка «відмінно»– студент виявляє яскраві творчі здібності, демонструє глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах, уміння аналізувати мистецькі явища, що вивчаються, у їхньому взаємозв'язку та розвитку; чітко, лаконічно, логічно й послідовно відповідає на поставлені запитання; формулює аргументовані висновки; виявляє вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань; переконливо аргументує відповіді.

Достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентності. Оцінка «добре»:

B (82–89) – студент демонструє міцні ґрунтовне знання навчального курсу; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, здатний встановити причинно-наслідкові зв'язки між явищами різних видів мистецтва; вільно виконує практичні (аналітичні) завдання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

C (74–81)– студент має міцні знання навчального матеріалу; уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати їх на практиці; виправляти допущені помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження своїх думок.

Середній (репродуктивний) рівень компетентності. Оцінка «задовільно»:

D (64–73)– студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, але його знання мають загальний характер; виникають труднощі з наведенням прикладів і поясненням закономірностей тих чи інших явищ та процесів; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

E (60–63)– студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; його знання мають фрагментарний характер, має труднощі з наведенням прикладів; допускає суттєві помилки.

Низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентності. Оцінка «незадовільно з можливістю повторного складання»(F 35–59) – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований; не вміє застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; допускає значні помилки.

F (1–34, незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)– студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів; не орієнтується у елементарних культурологічних та музикознавчих поняттях, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Позааудиторні заняття

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та всеукраїнських науково-творчих, науково-практичних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах тощо.